

Overen
MET GIPS

Een statig huis heeft pas de grandeur die het verdient als de muren en plafonds zijn versierd met mouluren en ornamenten. En dan niet met modellen die voortkomen uit massaproductie, maar uit pure ambacht. Om te weten hoe die met kennis en liefde voor het vak worden gemaakt, bracht Classic een bezoek aan Pol Standaert in Brugge.

Tekst: Björn Cocquyt Fotografie: Stefanie De Neve

De kennismaking met Pol Standaert (47) is best grappig. Terwijl hij op ons af komt gestapt, trekt hij een paar keer aan zijn kleren en elke keer stijgt een wolkje boven hem op. Alles ligt hier onder een flinterdun laagje gips en dat kruipt letterlijk in de kleren. We worden hartelijk begroet en houden er ook een lichtjes wit gekleurd hand aan over. Dit maakt deel uit van de charme van de stiel, want zeg nu zelf: een bezoek aan een clean atelier waar mouluren getrokken worden in een afgesloten cabine zou nooit zo'n indruk maken. Hoewel het atelier is gevestigd in een nieuwbouw in een KMO-zone is het binnen alsof de tijd is blijven stilstaan. Dat komt omdat er op een figuurzaagje en vijf na geen enkele machine te zien is, en dat is best een vreemde aanblik in een tijdperk waarin zowat alles geautomatiseerd is.

TOVEREN MET GIPS

Elke sierlijst of rosace is dus het resultaat van handwerk, volgens een beproefd recept dat al meermaals is doorgegeven van vader op zoon. Grootvader Jan richtte precies honderd jaar geleden Huis Standaert op, in een zeventiende-eeuwse patriciërswooning in het centrum van Brugge. Op die plek groeide Pol ook op en als jonge gast bracht hij veel tijd door bij de stielmannen in het atelier. "Ik was enorm onder de indruk van wat zij allemaal tevoorschijn toverden met een beetje gips en water." Pol wist al gauw dat hij ook die richting uit wou. Na het middelbaar onderwijs verhuisde hij voor een intensieve opleiding een jaar naar Bath, een Engelse stad waar alle huizen opgetrokken zijn uit witsteen. Daarna volgde hij een cursus in Carrara, het marmermekka in Italië. "Ik leerde er vooral beeldhouwen, maar die technieken pas ik ook toe bij het boetseren van modellen."

GEEN COMPUTERS

Dat wordt meteen duidelijk als ik Pol aan het werk zie met een stuk klei. Geconcentreerd modelleert hij de grondstof tot een verfijnde rosace met diepte en reliëf. Daarop wordt

een siliconemal gemaakt die als vorm dient voor de definitieve versie in gips. Het resultaat is zo verfijnd dat het lijkt alsof een 3D-printer dit vervaardigd heeft. Maar bij Pol komt er dus geen computer aan te pas. Zelfs alle plannen worden met de hand getekend. "Ik haal de meeste voldoening uit het ambachtelijke aspect van de job, dus ik denk er niet aan om daar verandering in te brengen. Ik ben er ook van overtuigd dat met handwerk het mooiste effect bekomen wordt."

GESCHIEDENIS TOT LEVEN GEBRACHT

Dat Pol niet alleen staat met die mening bewijzen de referenties van Huis Standaert. Zo mocht het familiebedrijf al sierlijsten leveren in Saudi-Arabië voor een kopie van het paleis van Versailles. Recente grote projecten zijn de restauratie van het pand in de Brugse Hoogstraat waar Hotel Casselbergh de deuren opende en het in ere herstellen van het plafond van het cultureel centrum in de Gentse wijk Meulestede. Als Pol me de foto's toont die hij nam tijdens zijn eerste bezoek aan de gebouwen, val ik bijna achterover. Zeker in het geval van het hotel kijk ik naar beelden van iets dat veel weg heeft van een ruïne. Overal zijn stukken plafond naar beneden gekomen en andere delen zijn aangetast door insijpelend water. Hoe Pol en zijn team hier de roemrijke geschiedenis terug tot leven brachten, is pure kunst. "We proberen altijd zoveel mogelijk authentieke elementen te bewaren om de kosten te drukken. Van hetgeen er overblijft, nemen we een klein deeltje mee naar het atelier en dat volstaat voor de volledige reproductie."

NAADLOZE OVERGANGEN

Vroeger werden versieringen ter plaatse in kalk geboetseerd en werden mouluren rechtstreeks op de wand getrokken, het zogenaamde 'stucwerk'. In 1850 deed een meer moderne techniek zijn intrede waarbij gewerkt wordt met decoratieve prefab-elementen die vooraf in het ate-

— Alles ligt hier onder een flinterdun laagje gips en dat kruipt letterlijk in de kleren

lier zijn gemaakt. Dat «staffwerk» doen ze ook bij Huis Standaert. De vorm van de moulure hangt af van de zinken slede die gebruikt wordt, maar elk profiel is mogelijk. De sierlijsten worden op lange tafels getrokken en zorgvuldig laagje per laagje opgebouwd. Zoiets vraagt vakkennis en ervaring, want

— Hier komt geen computer aan te pas. Zelfs alle plannen worden met de hand getekend

de gips kan plots hard zijn. Als alle onderdelen klaar zijn, vertrekken ze naar de werf waar ze allemaal aan elkaar gezet worden. Dat gebeurt met zo'n precisie dat alle overgangen naadloos worden weggewerkt en de lijst uit één deel lijkt te bestaan.

SCHATKAMER

Naar een motief voor de mouluren is het nooit lang zoeken, zo blijkt als Pol me meeneemt naar de zolder van zijn patriciërswooning. Wanneer hij een groot valluik neerlaat, krijgen we toegang tot een schatkamer waar wel duizenden lijsten, rosacen en ornamenten gestapeld zijn. Het toont aan hoe gepassioneerd Pol is door zijn vak. "Af en toe kom ik hier snuisteren, om inspiratie op te doen of om te kijken naar wat er allemaal ligt. Mijn grootvader is met de collectie begonnen en mijn vader en ik hebben ze aangevuld. Soms doe ik een renovatieproject waarbij uit de stukken op zolder blijkt dat mijn grootvader eerder in dat huis aan de slag was. Of ik daarom ook het een en ander bijhoud voor het nageslacht?" Pol lacht als we hem de vraag stellen, maar voor de opvolging is het nog te vroeg. "Ik laat de kinderen vrij in hun keuze, maar ze zullen wel al gemerkt hebben dat ik heel veel plezier aan deze job beleef. Dat meegeven is ook al belangrijk."

